

SAVJETOVANJE O JANKU BARLEU

Referati sa savjetovanja održanog 15. XII. 1981. na Institutu za crkvenu glazbu pri KBF. u Zagrebu u povodu 40-obljetnice smrti Janka Barleà

Pozdravni govor

Anđelko Milanović, Zagreb

Preuzvišeni gospodine biskupe, presvijetli gospodine Ivane dr Tilšer, ravnatelju nadbiskupske pisarne, veleučeni gosp. dr. Rebić, zastupniče Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, poštovani prijatelji, poštovaoci i rodbino pok. msgr. Janka Barleà, dragi slušači i profesori našeg Instituta za crkvenu glazbu pozdravljam Vas sve i dobro nam došli u našu sredinu.

Sastali smo se da osvijetlimo lik velikog čovjeka, koji je kod nas malo poznat, a zvao se msgr. Janko Barle. Rodom Slovenac, iz krajeva velikog skladatelja vokalne polifonije Gallusa-Petellina. Život je proveo u Hrvatskoj — u Zagrebu — kao plodni glazbeni pisac i povjesničar. Rodio se u Budanju kod Vipave 12. 3. 1869., a umro u Zagrebu 18. 2. 1941. godine. Bogoslovne nauke završio je u Zagrebu, postao kanonikom zagrebačkog prvostolnog Kaptola i ravnateljem nadbiskupske pisarne na Kaptolu. Život je posvetio zagrebačkoj nadbiskupiji i istraživanju hrvatske glazbene prošlosti. U časopisu za crkvenu glazbu *Sv. Cecilija* — a bio mu je urednikom kroz dvadeset i sedam godina — objavio je niz članaka i bilježaka o osobama, događajima i djelima naših glazbenika, dotada većinom nepoznatih. Istraživao je, proučavao i za liturgijsku uporabu priređivao napjeve i tekstove starih nepoznatih hrvatskih pučkih pobjevaka. Napisao je iscrpne i stručne radnje o *Cithari octochordi, Pavlinskoj pjesmarici* iz 1664. godine itd. Čovjek koji je mnogo radio i učinio ali je ostao i tiho živio u sjeni zagrebačke katedrale. Sakupljao je podatke o glazbi — posebnoj crkvenoj — i po drugim mjestima sjeverne Hrvatske. Kao dugogodišnji predsjednik Cecilijina društva veliku je djelatnost razvio u obnovi liturgijske glazbe prema idejama cecilijanskog pokreta. Bio je i član ravnateljstva Hrvatskog glazbenog zavoda.

Dajem riječ veleučenoj gospodi predavačima da nam oni predoče i osvijetle lik pok. msgr. Janka Barleà.

Život i djelo Janka Barleà

Juraj Kolarić, Zagreb

1.) Slovenac među Hrvatima

Godine 1981. navršilo se 40 ljeta od smrti svećenika zagrebačke nadbiskupije, kanonika Prvostolnog kaptola zagrebačkog i velikoga kulturnog djelatnika Janka Barleà. Umro je 18. veljače 1941. u 72. godini života ostavivši iza sebe duhovnu baštinu koja nas i danas zadivljuje i koja zavređuje da ime Janka Barleà bude trajno upisano u povijesnicu hrvatskog naroda.¹ J. Barle je bio svestrano naobražen čovjek, odličan pisac, povjesničar i promicatelj crkvene glazbe. Kao urednik časopisa za crkvenu glazbu *Sv. Cecilija* on je punih 27 godina davao smjer ovom časopisu, koji je zahvaljujući Barleàovoj neslomljivoj volji i sposobnosti

¹ O J. Barleu puno je pisao i gotovo sve biografske i bibliografske podatke o njemu skupio Kamilo Dočkal objavivši ih u časopisu za crkvenu glazbu »Sv. Cecilija«. Vidi KAMILO DOČKAL, *Msgr. Janko Barle — nacrt života: Sv. Cecilija XXXV, 1—2* (lipanj 1941.) 5—12; *ISTI Bibliografija msgra Janka Barle-a; Sv. Cecilija XXXVI, 1* (siječanj - veljača 1942.) 9-12; *ISTI, Književni rad msgra Janka Barle-a u očima kritike: Sv. Cecilija, XXXVI, 2* (ožujak-travanj 1942.) 49-52; *ISTI, Iz korespondencije msgra Janka Barle-a: Sv. Cecilija XXXVI, 3—4* (svibanj—kolovoz 1942.) 108—114; *GJ(URO) S(ZABO), Barle Janko: Hrvatska enciklopedija, II* (Zagreb 1941.) 238.; *V(ELIMIR) D(EZELIĆ), Barle Janko: Znameniti i zaslužni Hrvati, izd. Emilij Laszowski — Aleksandar Balogh* (Zagreb 1925.) 19.; *T(OMISLAV)—VILKO NOVAK, Barle Janko: Leksikon pisaca Jugoslavije I* (Beograd 1972.) 162—163, izd. Matica srpska. U ovom napisu donesena je opširna bibliografija J. Barleà kao i literatura o njemu i njegovu radu u povodu 60. i 70. obljetnice njegova života, kao i nekrolozi povodom smrti. Budući da je J. Barle od 1888. do 1892. bio pitomac Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu trebalo bi istražiti i arhiv Zbora duhovne mladeži zagrebačke u kojem je J. Barle poput gotovo svih nadarenih bogoslova, najvjerojatnije objavljivao svoje pismene radove.

u okupljanju suradnika postao poznatom i uglednom glazbenom revijom laskavih pohvala i priznanja. Dva se naroda ponose J. Barleom: Hrvati i Slovenci. I jedni i drugi imaju pravo. Kamilo Dočkal lijepo ističe, »Slovenija mu je dala život, a Hrvatska veliko polje rada i vječno počivalište«. I Slovencima i Hrvatima J. Barle je ostavio lijepe plodove svoga sjajnog uma i velikog srca. Iako je živio i stvarao u Hrvatskoj, koja mu je postala dragom drugom domovinom i kojoj je poklonio sve svoje umne i fizičke sposobnosti, ipak nikada nije zaboravio svoju rodnu Sloveniju, koju kao 16-godišnji petoškolac karlovačke gimnazije, u jednoj od svojih prvih pjesničkih radova na slovenskom jeziku, naziva »cvetlica draga, cvetlica lepa« ili »ružo draga, ružo lijepa«.²

Janko Barle je rođen 12. ožujka 1869. god. u *Budanju*, jednom selu u Nutranjskoj ili današnjoj Julijskoj Krajini blizu Vipave. U tom mjestu njegov je otac, Ivan Barle, po zanimanju učitelj, tada službovao. Djetinjstvo je međutim proveo u mjestu *Podzemelj* na Kupu kod Metlike, kamo je otac bio premješten. Odrastao je u obitelji s desetero djece. Janko je bio najstariji.⁴ Da bi mogao prehraniti tako brojnu obitelj, otac se je osim školskim radom bavio i povrtlarstvom. Otuda najvjerojatnije potječe i velika ljubav Janka Barlea prema prirodi, botanici i cvijeću, koja je ispunjavala njegovo slobodno vrijeme tijekom čitava života.

Nižu gimnaziju završio je J. Barle u *Novom Mestu*. Među učiteljima posebno su na njega djelovali nastavnici franjevci usadivši mu ljubav za književnost, dok je poznati franjevac o. Hugolin Sattner u njemu pobudio smisao za glazbu. Nakon završene niže gimnazije (1. do 4. razreda), J. Barle je poput tadašnjih mnogih slovenskih đaka nastavio školovanje u *Karlovcu*, gdje je završio 5. i 6. razred gimnazije.⁵ Zauzimanjem župnika iz *Podzemelja* J. Barle je kao 17-godišnjak god. 1886. stupio u zagrebačko sjemenište, gdje je završio 7. i 8. razred gimnazije.

² K. DOČKAL, *Mmgr Janko Barle — nacrt života*: Sv. Cecilija 1—2 (lipanj 1941.) 5.

³ Prva kitica te lirske rodoljubne pjesme glasi:
Cvetlico u srcu slovenskom imam,
Katero pač ljubim in ljubiti jo znam,
Katero nikdar jaz pozabil ne bom,
To je domovina, to mili dom.
Vidi K. DOČKAL, nav. dj., 6.

⁴ K. DOČKAL, nav. dj., 5, spominje sedam sinova i četiri kćeri, ali nabraja poimence samo 6 sinova, dok Leksikon pisaca Jugoslavije I, navodi devetero djece učitelja Ivana Barlea.

⁵ Područje oko Metlike i Črnomlja u Sloveniji u srednjem vijeku je potpadalo pod zagrebačku biskupiju. Kmetovi tog područja plaćali su desetinu zagrebačkom biskupu zbog čega je dolazilo i do neprestanih sporova s črnomeljskim križarskim redom — teutoncima. U doba protestantizma to područje je potpadalo pod vlasnike Ozlja, knezove Zrinske. Tako je Metlika dugo vremena ostala slovensko naselje s hrvatskim stanovništvom. Otuda i usmjerenje tog dijela Slovenije prema Karlovcu i Hrvatskoj.

Po dolasku u zagrebačko sjemenište J. Barle je postao članom glazbenog društva zagrebačkih bogoslova »Vijenac«, koje je u svojoj dugogodišnjoj povijesti od samog osnutka god. 1839. pod imenom »Skladnoglasje«, kao prvak među hrvatskim pjevačkim društvima, gajilo suradnju s poznatim hrvatskim skladateljima I. Zajcem, V. Kolanderom, F. Duganom i drugima. Upravo je »Vijenac« stvorio nov smjer u hrvatskoj crkvenoj glazbi 20. stoljeća, a taj smjer, sadržan u Cecilijanskoj ideji, utječe na crkveno glazbeno stvaralaštvo sve do naših dana. Ovdje rođena ljubav prema crkvenom pjevanju postat će J. Barleu vjernom pratiteljicom tijekom cijelog života. Kasnije je postao i koralist pjevačkog zbora prvostolne crkve, a njegov lijep i sonoran bas posebno je cijenio zagrebački nadbiskup Antun Bauer, koji je J. Barlea postavio za svoga tajnika. Kako je J. Barle bio uvijek veseo i društven, vičan pjesmi i spreman na šalu, postao je omiljenim gostom mnogih sredina u kojima se je pojavljivao. Njegova komunikativnost, jednostavnost i spontana srdačnost pribavili su mu kasnije puno prijatelja i iskrenih obožavatelja kako u znanstvenim krugovima tako i kod priprostih seljaka, te kaptolskih piljarica.

Svoju sklonost prema glazbi J. Barle je već u sjemeništu htio potvrditi vježbanjem na glasoviru, ali mu to zbog novčanih poteškoća nije bilo moguće ostvariti. Zato je počeo svirati violinu. Ipak je kasnije kao svećenik i kapelan u Garešnici nabavio iz Češke harmoniju, a kasnije i dobar bečki glasovir.

Kao gimnazijalac J. Barle razvija u zagrebačkom sjemeništu svoj pjesnički i književni talenat surađujući u raznim hrvatskim i slovenskim književnim časopisima i novinama.

Od god. 1888. do 1892. J. Barle pohađa zagrebački *bogoslovni fakultet* i postaje pitomac Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa. Boravak u bogosloviji dao je mladom, ambicioznom i darovitom J. Barleu još više poticaja za stvaralački rad. To je naime razdoblje poznato po djelovanju društva bogoslova pod imenom »Zbor duhovne mladeži zagrebačke«, obnovljenog god. 1857., koje je kao najstarije književno društvo u Hrvatskoj, osnovano god. 1836. pod nazivom »Ilirsko narodno društvo domorodne mladeži duhovne siemeništa Zagrebskoga«, sa svrhom da njeguje narodni jezik, prevodi na hrvatski strana djela, organizira predavanja iz hrvatske povijesti i poučava mladež.⁶ U takvu ozračju J. Barle se uz literarni rad počinje baviti i poviješću, znanošću kojoj će ostati vjerran cijeloga svoga života. Na tom području ostvario je vrijedna povjesna djela, koja će ga svrstati u red akademika, odnosno hrvatskih znanstvenih besmrtnika.⁷

⁶ Usp. JURAJ KOLARIĆ, *Bijeli anđeli »Crne škole«*: *Vitras* 6 (1974) 10—12.

⁷ K. DOČKAL, nav. dj., 7, spominje da je našao dvije bilježnice povijesnih bilježaka J. Barlea iz 1. tečaja bogoslovije. Tu su ispisani događaji od 1575. do 1582. god., koji se odnose na provale Turaka u Bijelu Krajinu, zatim bilješke o osnutku ljubljanske biskupije, o povijesti grada Karlovca i dr.

Vrlo značajan događaj iz bogoslovske života J. Barlea bilo je njegovo putovanje u Prag za vrijeme školskih praznika god. 1891. Mladog bogoslova oduševile su povijesne, kulturne i prirodne znamenitosti »zlatnog Praga«. On posjećuje poznato praško kazalište, crkve, muzeje i galerije. Tu se upoznaje i s nekim Česima s kojima ga je kasnije vezalo čvrsto prijateljstvo.⁸ Upravo začuđuje svestranost djelovanja J. Barlea za vrijeme njegovih đачkih i studentskih dana. Njegova marljivost i ljubav prema pisanoj riječi tako je velika da nas to upravo zbunjuje. Kako je taj dvadesetogodišnji mladić stizao surađivati u tolikim časopisima i voditi korespondenciju s njihovim urednicima?!⁹ Stvorena radna navika tijekom studija, njegov smisao za točnost i njegov raskošan talenat stopit će se kasnije u osobi J. Barlea u dinamiku izuzetnoga stvaralačkog životnog ritma.

J. Barle je u 23. godini života, 26. srpnja 1892., bio zaređen za svećenika. Redenju u zagrebačkoj katedrali prisustvovali su i njegovi sretni roditelji, sestre i braća, a mladu misu služio je 13. kolovoza iste godine u Podzemelju.¹⁰ Već iste godine J. Barle je bio postavljen za kapelana u Garešnici. Uz pastoralni rad posebnu je brigu posvetio crkvenom pjevanju učeći puk zajedničkom pjevanju u crkvi. Za vježbanje u pjevanju nabavio je i harmonij iz Češke.

U Garešnici J. Barle nastavlja i svojim književnim radom. Marljivo je sabirao narodno blago, osobito narodne pjesme. Za skupljanje narodnih pjesama oduševio je i svoje vjernike, posebno učenike i učenice pučke škole u Garešnici. Djeca su skupljala pripovijetke, poslovice i narodne pjesme te su mu ih slali u Zagreb kad je napustio Garešnicu postavši pučkoškolskim katehetom u Zagrebu.¹¹ Njegov uzoran svećenički život i nesebičan rad pobudili su u srcima nekih mladih Garešničana i želju za svećeničkim pozivom, a pod njegovim utjecajem neki su se seljaci razvili u prave pučke pisce i pjesnike.¹²

⁸ Među njima se ističe Bohumil Cervenka, učitelj u Oharu kod Kolina. J. Barle je B. Cervenki slao knjige Matice hrvatske, hrvatske i slovenske narodne pjesme i »Bisernicu«, zbirku pjesama što su je objelodanili zagrebački bogoslovi. Vidi K. DOČKAL, nav. dj., 8.

⁹ Svoje radove tiskao je u sarajevskoj »Bosanskoj vili«, u slovenskim »Dolenjskim novicami« i u ljubljanskom »Dom in svet«. Tajnu njegovog djelotvornog rada ođaje nam jedna bilješka iz pisma roditeljima u kojem piše: »Imamo mnogo učiti i moliti, pa si moram i pod prostim časom glavu razbijati. Na vrtu se sprehat nesem bil mogoče 14 dni, ker nemam časa«. K. DOČKAL, nav. dj., 7.

¹⁰ Zanimljivo je pismo roditeljima uoči primicija. Ono ođaje ljubav J. Barlea prema cecilijanskoj ideji, kada piše: »Peli bomo iz Cecilije priproste pa lepe pesmi«. K. DOČKAL, nav. dj., 8.

¹¹ Vidi K. DOČKAL, *Iz korespondencije msgra Janka Barlea*: Sv. Cecilija 3—4 (svibanj—kolovoz 1942.) 108—109.

¹² K. DOČKAL, nav. dj., 108. Župljanin Đuro Đuranec iz Ciglenice piše 2. srpnja 1926. J. Barleu u Zagreb, spominje njegovu šaljivu i veselu narav, uzoran svećenički život, šalje mu svoje pjesme i moli ga za preporuku da može svog sina jedinca »dati u sjeme-nište i posvetiti Bogu«.

Svoje životno djelo J. Barle je nastavio i dovršio u Zagrebu. Već iduće godine, 18. kolovoza 1893. u 24. godini života, J. Barle je bio imenovan »pomoćnim vjeroučiteljem zagrebačkih pučkih škola«. To je očito bilo preskromno mjesto za osobu sposobnosti J. Barlea. Zato mu je doskora povjerena i služba u nadbiskupskoj kancelariji. Imenovan je aktuarom, zatim arhivarom, a onda i bilježnikom Duhovnog Stola. Međutim, 19 sati obuke u školi i kancelarijska služba bile su prevelik teret i za jednog J. Barlea. Tako je god. 1904. bio imenovan *prebendarom* Prvostolnog kaptola zagrebačkog, a god. 1911. nadbiskup Antun Bauer postavio ga je za svojeg *tajnika*. Godine 1916. postao je *kanonikom* i imenovan *ravnateljem* nadbiskupske kancelarije. U međuvremenu je za svoj rad god. 1914. od pape Benedikta XV. bio odlikovan naslovom »počasnog komornika«, a papa Pijo XII. podijelio mu je čast »apostolskog protonotara«. Gotovo punih 50 godina J. Barle je proveo u službi prvostolne crkve zagrebačke poklonivši joj najzrelije i najplodnije godine svog života i stvaranja.

Kao ravnatelj nadbiskupske kancelarije pribavio si je J. Barle poštovanje najvećeg broja svećenika i suradnika, a posebno nadbiskupa A. Bauera kojemu je bio desna ruka. Kao kancelar imao je pravo imenovati kapelane. U susretima je izbjegavao intimnost, ali i zatvorenost i nepristupačnost. Iako se je katkada doimao kao čovjek opore naravi, ipak je taj dojam bio samo plašt pod kojim se je skrivala topla, blaga i nježna pjesnička duša. Prividna grubost skrivala je zapravo jedno veliko i blago srce.

Njegov dugogodišnji rad u kancelariji nadbiskupije dao mu je priliku da se kao aktuar i arhivar upozna sa sadržajem bogatog nadbiskupskog arhiva. To je urodilo pojačanim zanimanjem za povijesni studij iz kojeg su nikle njegove vrijedne i poznate povijesne publikacije. Unatoč poslu u kancelariji koji je apsorbirao najveći dio njegova vremena, J. Barle je dospio obavljati i druge odgovorne i važne službe. Tako je bio urednik lista »Sv. Cecilija«, i nastavio pisati za razne listove i revije, održavao korespondenciju s poznatim kulturnim djelatnicima onoga vremena i njegovao prijateljstva s najpoznatijim zagrebačkim umjetnicima. Iako je pred kraj života trpio od skleroze, ipak se nije htio priznati pobijeđenim od bolesti. Umro je radeći gotovo do zadnjeg daha. Uoči blagdana Svijećnice, 2. veljače 1941., J. Barle je, udaren moždanom kapi, morao leći u bolesnički krevet iz kojega se više nije podigao. Umro je 18. veljače 1941. godine.

2.) Djelo Janka Barlea

J. Barle je kao rijetko koji svećenik njegovog razdoblja razvio najsvestraniju djelatnost. Sudjelovao je ili bio članom u čak 27 raznih kulturnih društava. Kao pisac bio je član »Društva hrvatskih književnika« i »Društva sv. Jeronima«, kao povjesničar bio je član »Hrvatskog arheološkog društva« i »Zemaljskog povjerenstva za očuvanje historičkih i umjetničkih spomenika«, kao muzikolog sudjelovao je u »Cecilijanskom društvu«, u »Hrvatskom glazbenom zavodu« i u »Filharmoni-«.

kom društvu«, a kao općepriznati znanstveni radnik postao je redovitim članom naše najvažnije znanstvene ustanove, »Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, te član »Društva prijatelja Strossmayerove galerije slika« u Zagrebu.¹³

Književni rad J. Barlea obuhvaća u razdoblju od 1887. do 1913. god. 51 bibliografsku jedinicu na hrvatskom, a od 1889. do 1926. god. 87 bibliografskih jedinica na slovenskom, te jedan naslov na njemačkom jeziku.¹⁴ To su bile pjesme, književni članci, pregledi, osvrti, kritike i crtice.

Zapažena i vrlo vrijedna ostvarenja J. Barle je pastigao i na području crkveno-glazbene literature. Njegova glazbena kultura bila je na zavidnoj visini. Od glazbenog samouka J. Barle se razvio u vrsnog muzikologa, etnomuzikologa i povjesničara glazbe. U razdoblju od 1908. do 1939. njegov rad s tog područja obuhvaća 130 bibliografskih jedinica objavljenih uglavnom u časopisu za crkvenu glazbu »Sv. Cecilija«.¹⁵

Svoja najuspješnija i najzapaženija djela J. Barle je ostvario na području povijesti. U razdoblju od 1895. do 1930. god. J. Barle je na hrvatskom jeziku objavio u raznim novinama i časopisima 78 bibliografija rada, a na slovenskom jeziku od god. 1893. do 1911. 17 radova. Najvažniji članci skupljeni su kasnije i objavljeni u 12 posebnih knjiga.¹⁶ Ako je J. Barle u mlađim godina-

ma bio zaokupljen književnošću, onda je gotovo sve svoje zrele godine posvetio povijesti. Pristup kaptolskom i nadbiskupskom arhivu omogućio mu je istraživanje koje je rezultiralo vrijednim povijesnim djelima. Iz bogatoga povijesnog opusa J. Barlea spominjemo posebno objelodanjene knjige: Povijest turopoljskih župa (Zagreb 1911.); Josip Juraj Strossmayer (Zagreb 1900.); Strossmayer (Zagreb 1905.); Ipavec (Ljubljana 1909); Naše diecezanske sinode (Zagreb 1913.) i Stari Zagreb (Zagreb 1918.). Doprinos J. Barlea hrvatskoj crkvenoj historiografiji je neosporno velik i značajan. O tome svjedoči i velik broj laskavih ocjena u našoj povijesnoj literaturi.¹⁷

J. Barle je ostavio trajan spomen svoga imena i u povijesti naše medicine dobivši laskavi naziv »otac hrvatske medikohistorije«. On je naime prvi u nas napisao jedan opširniji prikaz o medicini staroga Zagreba pod naslovom »O zdravstvu staroga Zagreba«.¹⁸ Na temelju arhivske građe dao je pregled cijele povijesti medicine u Zagrebu. Pisao je i o ranarnicima i ljekarnicima franjevačkog reda u Hrvatskoj.¹⁹

Kako je J. Barle bio svestran kulturni radnik pokazuje i njegovo zanimanje za botaniku i općenito za prirodu. Kao pjesnik J. Barle je uvijek imao oko za prirodu i njezine ljepote. O tome svjedoče mnoge njegove pjesme kao i topli i nadahnuti putopisi. Ipak ljubav prema biljkama koju je naslijedio od oca bila je kod J. Barlea najizrazitija. Kamogod pošao on je sa sobom nosio i bilježnicu u koju bi upisivao svoja opažanja. Ali on nije samo bilježio, već je biljke i marljivo sabirao, konzervirao i razvrstavao u svoje mnogobrojne herbarije. Tako jeuz prof. Karla Bošnjaka, jedinog tadašnjeg svećenika stručnjaka u botanici, postao i sam poznati botanički stručnjak. S herbarijima je postupao savjesno i znanstveno, ispisujući na poleđini imena biljaka na latinskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. Svoju bogatu zbirku herbarija J. Barle je ostavio Nadbiskupskoj kraljevskoj gimnaziji na Šalati u Zagrebu. Njegova ljubav prema biljkama je bila tako velika da je postao neke vrste inventarom najpoznatije zagre-

¹³ K. Dočkal nabroja 27 raznih društava u Zagrebu u kojima je J. Barle bio ili predsjednik ili odbornik. Tako je J. Barle bio i suosnivatelj društva »Braće hrvatskog zmaja«, bilježnik i urednik u »Društvo sv. Jeronima«, odbornik, potpredsjednik i predsjednik »Cecilijina društva«, a od god. 1914. i urednik časopisa Sv. Cecilije. Vidi K. DOČKAL, *Msrgr Janko Barle — nacrt života*: Sv. Cecilija 1—2 (lipanj 1941.) 10..

¹⁴ J. Barle je objavljivao svoje radove u ovim hrvatskim časopisima: Bosanska vila, Kalendar — Danica, Hrvat, Krijes, Narodna politika, Prosvjeta. Na slovenskom jeziku J. Barle je objavljivao u časopisima: Angelček (Ljubljana), Dom in svet (Ljubljana), Dolenjske novice, Lovec, Letopis Matice slovenske, Slovenec (Ljubljana). Na njemačkom jeziku objavljen je članak J. Barlea u zagrebačkom »Morgenblatt«. Vidi K. DOČKAL, *Bibliografija msgra Janka Barlea*: Sv. Cecilija 3—4 (listopad 1941.) 54—56. J. Barle potpisivao se i s pseudonimima: -e, -e, B., -r-, Janko Podgorec i Janko Komar. Spomenuli smo da se J. Barle već kao đak počeo baviti književnošću. Svoj prvi rad pod naslovom »Zlatne resnice« objavio je u listu »Dolenjske novice« (Novo Mesto 1886.) pod pseudonimom B.

¹⁵ Vidi K. DOČKAL, *Bibliografija msgra Janka Barlea*: Sv. Cecilija 1 (siječanj—veljača 1942.) 10—12.

¹⁶ Navodimo najvažnije publikacije: *Povijest župa i crkava zagrebačkih I, II* (Zagreb 1896. i 1900.); *Zagrebački arhidakonat do god. 1642.* (Zagreb 1903.); *Ivan Krstitelj Tkalčić* (Zagreb 1905.); *Popis župa u Donjoj Slavoniji od g. 1660.* (Zagreb 1907.); *Ranarnici i ljekarnici iz franjevačkog reda* (Zagreb 1907.); *Biskup zagrebački grof Mirko Esterhazy* (Zagreb 1908.); *Ljubljanski kongres 1. 1821. po dnevniku zagreb. škofa Maks. Vrhovca* (Ljubljana 1911.); *Nekoji prilozi za povijest kaptolskih tvrđa u Varaždinskim Toplicama* (Zagreb 1912.); *Moj put na volajsko jezero* (Zagreb 1910.); *Nekoliko podataka o kugi god. 1739. i god. 1743.—1745.* (Zagreb 1912.); *Zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer u životu i u djelu* (Zagreb

1929) izdao je zajedno sa Svetozarom Ritigom. Svoje povijesne radove J. Barle je objelodanjivao u slovenskim časopisima: *Izvestija Muzejskega društva za Kranjsko, Zgodovinski zbornik, Carniola* i u hrvatskim: *Katolički list, Obzor, Prosvjeta, Vienac, Vjesnik hrvatskog arheološkog društva, Sv. Cecilija, Vjesnik kraljevskog hrvatskog slavonsko dalmatinskog zemaljskog arhiva. Nastavni vjesnik, Hrvat, Narodna politika, Narodna starina, Bogoslovna smotra, Kalendar Danica, Krijes, Prilozi za književnost, jezik, historiju i folklor, Jugoslavenski historijski časopis, Grđa za povijest književnosti hrvatske, Farmaceutski vjesnik.*

¹⁷ Vidi o tome bibliografiju o J. Barleu: *Leksikon pisaca Jugoslavije I* (Beograd 1972) 163.

¹⁸ Vidi Liječnički viestnik (Zagreb 1901) 163, 207, 248, 344, 386, 435, 482; (1902) 21, 54, 95, 137, 172 i članak *Prvi zubari u Zagrebu*: Liječnički viestnik (Zagreb 1903) 268.

¹⁹ Vidi K. DOČKAL, *Književni rad msgra Janka Barlea u očima kritike*: Sv. Cecilija 2 (ožujak—travanj 1942.) 50—51.

bačke tržnice Dolac. J. Barle je naime imao običaj da između 7 i 8 sati u jutro obavlja svoju svakodnevnu šetnju na relaciji Kaptol — Dolac — Jelačićev trg i natrag. Setao je između stalaka i stolova prodavača i prodavačica cvijeća i povrća. Svi su ga rado vidali i još radije susretali. On bi se zaustavljao i zapodijevao razgovor sa zagorskim kumicama o povrću, voću i cvijeću. Piljarice su mu rado donosile biljke, a on bi ih molio da mu kažu narodna imena tih biljaka. Neka kumica Barica iz Zagorja donosila je J. Barleu planinske biljke koje je ubirala na obroncima Medvednice. Ona je morala pješice preko Zagrebačke gore ili Sljemena da bi došla u Zagreb na tržnicu.

Kao javni kulturni radnik J. Barle je imao mnogo prijatelja i znanaca iz umjetničkih i znanstvenih krugova. O tome svjedoči i njegova opširna korespondencija s gradišćanskim Hrvatima, s Hrvatima u Americi, kao npr. sa Zlatkom Balokovićem, svećenikom Davorinom Krmpotićem i Ivanom Mladineom. Njegovi su prijatelji i suradnici bili između ostalih: Antun Cuvaj, Frano Bulić, dr. Milan Gavazzi, Viktor Novak, o. Milan Pavelić, o. Bernardin Sokol, sarajevski nadbiskup Ivan Šarić, Rudolf Tačlik, Ivan Trnski, Antonin Zaninović, Đuro Deželić, Franjo Grivec, Julije Kempf, Đuro Szabo, Iso Velikanović, Gustav Baron, Feliks Suk, Ivan Tkalčić, Svetozar Ritig, Stjepan Širola, Celestin Medović, biskup J. J. Štrosmajer i mnogi drugi.²⁰ O J. Barleu su pisali Velimir Deželić, I. Esih, Josip Andrić, B. Ivaković, M. Ivšić, M. Majer, Božidar Širola i drugi, a u povodu 60. obljetnice njegova života poznati hrvatski pjesnik Dragutin Domjanić ispjevao mu je i prigodnu pjesmu.²¹

Takva i tolika prijateljstva trebalo je njegovati i podržavati. Tomu je služila i kurija J. Barlea na

Kaptolu br. 1 koja je postala sastajalište prijatelja J. Barlea. On je naime svake druge nedjelje pripremao u svojoj kuriji primanje za uži krug svojih najboljih prijatelja. Tom su se zgodom u razgovorima pretresala kulturna zbivanja u gradu, planirali koncerti i glazbene priredbe i rađale mnoge inicijative, posebno o uređivačkoj usmjerenosti časopisa Sv. Cecilija. Među stalnim gostima tih primanja bili su Franjo Dugan, Nikola Faller, Josip Stolcer Slavenski u početku, Lujo i Vladimir Tkalčić, Božidar Širola, o. Kamilo Kolb, Milan Ogrizović, Dragutin Domjanić, Ignac Horvat župnik u Gradišću i dr. Milan Gavazzi.²²

3. Zaključak

J. Barle je živio za svoje zvanje, za znanost i umjetnost. Bio je poštivan od kulturnih i znanstvenih radnika, a ljubljen od svojih suradnika i prijatelja. Svojim se je radom odužio svojoj domovini Sloveniji koja mu je dala život, a svoju drugu domovinu Hrvatsku, koja mu je omogućila plodan stvaralački život i životnu egzistenciju zadužio je svojim besmrtnim djelom. Ovaj skromni prilog u povodu 40. obljetnice njegove smrti samo je jedan mali »hvala« za njegovo veliko djelo.

²⁰ Vidi K. DOČKAL, *Iz korespondencije msgra Janka Barle-a*: Sv. Cecilija 3—4 (svibanj-kolovoz 1942.) 109—114.

²¹ Vidi Glazbeni vjesnik XI, 11—12 (1929.) 137.

²² K. DOČKAL, *Msrgr Janko Barle — nacrt života*: Sv. Cecilija 1—2 (lipanj 1941.) 12.

PRIRUČNIK ZA GLAZBENI ODGOJ

u redovničkim novicijatima

Cijena 130 din

Antun Dobronić

SLAVENSKA MISA

za troglasni muški zbor i orgulje

Cijena 50 din

Viktor Rončić

MISA ZA JEDNOGLASNI (DJEČJI) ZBOR I ORGULJE

Partitura 20 din. Dionica 2 din

Naručuje se: INSTITUT ZA CRKVENU GLAZBU, Zagreb, Kaptol 29 ili Ćirilometodska knjižara Zagreb, Kaptol 29

Franjo Dugan

SKLADBE ZA ORGULJE

Cijena 30 din.

Narudžba: INSTITUT ZA CRKVENU GLAZBU, Kaptol 29, 41000 Zagreb

NE ZABORAVITE NA PRETPLATU